

WYSTAWY

Podróże po alternatywnym świecie

Od 4 lipca w Spichlerzach na Ołowiance zobaczyć można utrzymane w konwencji realizmu fantastycznego obrazy Jarosława Jaśnikowskiego. Ich motywem przewodnim są wszelkiego rodzaju wymagowane pojazdy, zabierające widzów w podróż po świecie alternatywnej historii i zasad fizyki. Pochodzący z Legnicy artysta (ur. 1976) zaczynał od nurtu science-fiction, by pod wpływem twórczości surrealistów, a następnie Wojciecha Śiudmaka poświęcić się pracy nad realizmem fantastycznym, który – jak twierdzi – jest najciekawszą i najmniej ograniczającą formą przekazu. Obecnie Jarosław Jaśnikowski jest jednym z czołowych twórców tego gatunku w Polsce, a jego obrazy są w kolekcjach na całym świecie. Znakiem rozpoznawczym jego twórczości są cytaty z gotyku i steampunku – odmiany fantastyki naukowej, w której kreowana rzeczywistość opiera się na mechanice wieku pary. Krytycy sztuki twierdzą, że oniryczne obrazy Jaśnikowskiego są wizualizacją problemów dnia codziennego, a zarazem próbą ukazania jego wersji alternatywnej. Sam artysta określa ten zabieg wędrówką w Świat Nieskrępowanej Wyobraźni, a siebie mianem Magellana, obserwatora-odkrywcy, „opowieściomalarza”, który eksploruje swobodnie świat wyobraźni. Wystawa „Podróże po alternatywnym świecie” czynna będzie do końca sierpnia.

Jeden z eksponowanych obrazów Jarosława Jaśnikowskiego – „Odległy port” (2014).
Fot. Bernadeta Galus

ARCHEOLOGIA PODWODNA

Co zawiera butelka „Selters”?

Znamy już wstępne wyniki badań laboratoryjnych zawartości kamionkowej butelki „Selters”, odnalezionej podczas czerwcowych podwodnych badań archeologicznych, prowadzonych na wraku F53.31 (zwanym potocznie Głazikiem). Butelka przekazana została do laboratorium chemicznego J.S. Hamilton w Gdyni w celu zbadania, czy jej zawartość stanowi oryginalna woda mineralna, czy też butelka została wtórnie napełniona. Stwierdzono, że w butelce znajduje się 14-procentowy destylat alkoholowy, prawdopodobnie rozcieńczony wodą, której skład chemiczny odpowiada składowi wody sodowej Selters z XIX wieku. Kolejne analizy ustalą, czy alkohol – przypuszczalnie

jenever (holenderski gin) lub wódka – rzeczywiście był rozcieńczony tą wodą. Ostateczne wyniki badań laboratorium J.S. Hamilton będą znane na początku września i zostaną ogłoszone na konferencji prasowej. Cenne znalezisko, które pochodzi z pierwszych dekad XIX wieku, wzbudziło duże zainteresowanie medialne – informacje o nim pojawiły się w prasie ogólnopolskiej, niemieckiej i brytyjskiej, w programie Discovery i na prestiżowym portalu archeology.org. Burmistrz miasta Niederselters (Hesja, Niemcy), reprezentujący jednocześnie Muzeum Wody Selters, przesłał kierownikowi prac Tomaszowi Bednarzowi gratulacje oraz najnowszą książkę o wodzie Selters. Badania wraka F 53.31 i zabytków z niego pochodzących realizowane są w ramach projektu „Inwentaryzacja wraków F53.14 oraz F53.31 z Zatoki Gdańskiej”, który otrzymał dofinansowanie w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

NASZE KOLEKCJE

Nowości w zbiorach

Do zbiorów Działu Sztuki Marynistycznej trafił obraz „Łodzie w porcie”, którego zakup został dofinansowany z Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Autorem obrazu jest Henryk (Chaim) Epstein, polski malarz pochodzenia żydowskiego. Urodził się w Łodzi w 1892, a tworzył głównie we Francji, gdzie studiował w paryskiej Académie de la Grande Chaumière. Z racji stylu oraz kręgu towarzyskiego, w którym się obracał, łączony jest z École de Paris. Na przełomie lat 20. i 30. artysta spędzał sporo czasu w Bretanii, w okolicach urokliwych miejscowości Quiberon i Concarneau. Z upodobaniem malował tamtejszy krajobraz, ludzi i porty rybackie, a także martwe natury. Wówczas powstał obraz „Łodzie w porcie”, przedstawiający fragment niewielkiej wioski rybackiej nad kanałem. Charakterystycznej żywej, soczystej kolorystyce z przewagą tonów szafirowych i turkusowych towarzyszą śmiałe pociągnięcia pędzla, nadające całości niezwykle wyrazisty charakter, szczególnie dla prac Epsteina. Obraz wyekspozowany zostanie w Galerii Morskiej w Spichlerzach na Ołowiance.

Henryk Epstein (1892-1944), „Łodzie w porcie”, 1930, olej, płótno. Fot. Bernadeta Galus

Dział Historii Żeglugi i Handlu Morskiego wzbogacił się natomiast m.in. o brytyjski medal za zasługi wojenne (War Medal 1939-1945) króla Jerzego VI, którym został ude-

Dzwon z m.s. „Batory”. Fot. Bernadeta Galus

korowany Stefan Magdziarek, marynarz ze słynnego ze swoich akcji na Morzu Śródziemnym ORP „Dzik”. Medal ofiarowała pani Maria Thiele z Australii, a trafił on do naszych zbiorów za pośrednictwem wiceprezesa Towarzystwa Przyjaciół NMM Apoloniusza Łysejko. Powiększyła się także kolekcja pamiątek związanych z transatlantykami „Batory” – o dzwon, wykonany w Mediolanie w latach 30. XX wieku.

Wirtualne Muzeum

Na stronie internetowej naszego Muzeum pojawiły się dwa nowe linki: „Zbiory online” i „Wraki badane przez NMM”. Pierwszy pozwala na wejście do bazy, zawierającej zdjęcia i informacje o ponad pięciuset zabytkach z kolekcji NMM. Można ją przeglądać na różne sposoby: jako galerię samych zdjęć lub zdjęć z podpisami, a także jako listę. Możemy też wybrać zabytki z tylko jednej kolekcji – działu lub oddziału. Wszystkie wpisy zawierają podstawowe dane katalogowe (tytuł, autor, czas i miejsce powstania, wymiary, lokalizację) oraz opis zabytku. Goście wirtualnego muzeum mogą utworzyć swój album z wybranymi zabytkami oraz pozostawić komentarz.

Drugi link prowadzi do informacji o tych wrakach zalegających w Bałtyku, których badaniem zajmowali się archeolodzy podwodni NMM. Opisane zostały 24 wraki. Wszystkie otrzymały metrykę z pozycją wraku oraz danymi na temat roku (lub wieku) budowy statku, materiału, z którego został zbudowany, a także statusu prawnego i instytucji nadzorującej miejsce zalegania wraku. W części opisowej znajdują się informacje o stanie wraku i badaniach na nim prowadzonych, a tam, gdzie to zostało ustalone – podano także historię jednostki. Do listy wraków dołączona została mapa z oznaczeniami ich pozycji.

Oba przedsięwzięcia – w istotny sposób poszerzające publiczny dostęp do kolekcji i zasobów informatycznych NMM – zostały dofinansowane ze środków Programu Wieloletniego Kultura +.

AKTUALNOŚCI

Wielka przeprowadzka w Tczewie

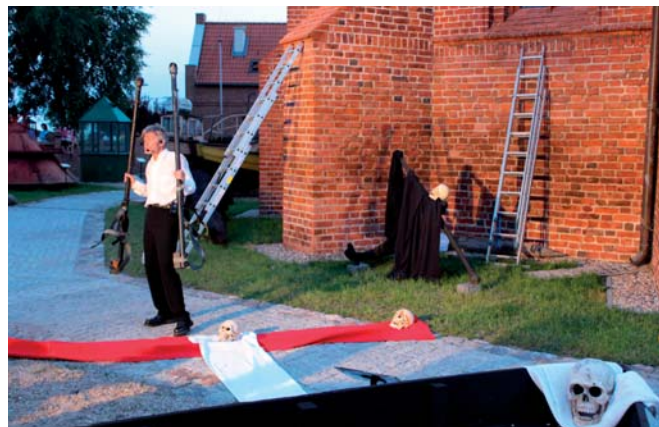
Początek lata w Tczewie upłynął pod znakiem przenoszenia zabytków i sprzętu z pracowni konserwatorskiej przy Muzeum Wisły do wynajętej hali magazynowej. Wyprowadzka to jedno z pierwszych działań w ramach projektu „Centrum Konserwacji Wraków Statków wraz z Magazynem Studyjnym w Tczewie – budowa infrastruktury Narodowego Muzeum Morskiego”, realizowanego dzięki wsparciu udzielonemu z funduszy norweskich i funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych. Według muzealnych konserwatorów najtrudniejszym etapem prac było przenoszenie wanień oraz konserwowanych w nich wielkogabarytowych obiektów, np. kabestanu czy dębowej stewy. Przeniesiono 14 ton zabytków, 12 ton roztworów konserwujących oraz 6 wanień, w których przechowywane i konserwowane są zabytki z mokrego drewna (a więc znalezione w środowisku wodnym, wymagające specjalnych metod konserwatorskich).

Obecnie trwają procedury przetargowe na wybór wykonawców robót budowlanych oraz konserwacji jachtów „Opty”, „Dal” i „Kumka IV”. Muzeum, po przeprowadzeniu procedury przetargowej, zawarło już umowę na wykonanie instalacji technologicznej do konserwacji mokrego drewna archeologicznego.

Wakacje w Muzeum Rybołówstwa w Helu

W ciągu najbliższych kilku miesięcy zabytkowy pokościelny budynek, w którym mieści się Muzeum Rybołówstwa – Oddział NMM, zostanie poddany kolejnym pracom modernizacyjnym: m.in. nastąpi wymiana instalacji elektrycznej i przeciwpożarowej, a do przedostatniej kondygnacji drewnianej wieży widokowej zostanie doprowadzona wewnętrzna winda. Mimo że w obecnym sezonie letnim otwarty dla zwiedzających jest tylko skansen z ekspozycją kutrów i łodzi rybackich oraz wieża widokowa, muzeum nie narzeka na brak frekwencji.

15 lipca w ramach Teatru w Remizie teren wokół budynku muzealnego stał się scenografią dla przedstawienia pt. „Pułapka na myszy” według „Hamleta” Wiliama Szekspira, w którym przed liczną zgromadzoną publicznością wystąpił Piotr Kondrat, aktor specjalizujący się w monodramach opartych na dorobku angielskiego dramaturga.

Piotr Kondrat wykorzystał jako scenografię swojego monodramu skansen przy Muzeum Rybołówstwa. Fot. Tadeusz Muża

Honorowy kapitan żeglugi wielkiej

10 czerwca na pokładzie statku-muzeum „Dar Pomorza” odbyło się zebranie Stowarzyszenia Kapitanów Żeglugi Wielkiej w Gdyni. Kulminacyjnym punktem spotkania okazało się przyjęcie redaktora Henryka Spigarskiego w poczet Honorowych Kapitanów Żeglugi Wielkiej. Redaktor jest pierwszym dziennikarzem, który dostąpił zaszczytu przyjęcia do tego grona. Doceniono w ten sposób bogaty, ponad 50-letni dorobek publikacyjny H. Spigarskiego dotyczący szeroko rozumianej gospodarki morskiej, w którego skład wchodziły między innymi liczne monografie. Laureat pełnił też funkcję redaktora naczelnego w kilku specjalistycznych czasopismach. Laudację na cześć wyróżnionego wygłosił kpt. z.w. Marek Marzec.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Projekt MARTABAL

Ostatnie robocze spotkanie projektu MARTABAL odbyło się w dniach 10-11 lipca w Gdańsku z udziałem reprezentantów Forum Marinum w Turku i Muzeum Marynarki Wojennej w Karlskronie, a także naukowców z Politechniki Gdańskiej, Uniwersytetu Gdańskiego oraz Politechniki w Turku. Gościem spotkania był przedstawiciel Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, który przedstawił główne działania swojej placówki oraz jej udział w projekcie EU *Enjoy Baltic*, promującym obszar południowego Bałtyku, w tym także morskie dziedzictwo kulturowe. NMM, które jest liderem projektu, reprezentowane na spotkaniu przez Annę Ciemińską, Katarzynę Nowicką i Radosława Paternogę, odpowiada za przygotowanie planu dalszego rozwoju Atlasu Dziedzictwa Morskiego, swym zasięgiem obejmującego basen Morza Bałtyckiego, a swoją zawartością promującego to, co stanowi znak rozpoznawczy tej części Europy. W przyszłości portal internetowy, na którym będzie można odnaleźć najciekawsze obiekty związane z morską historią, stanie się magnesem przyciągającym turystów nad Bałtyk.